

educatie bij ROMEINSE TRAGEDIES

Internationaal Theater Amsterdam

Dat we in Nederland in een democratie leven voelt voor ons vanzelfsprekend - maar dat is het niet. In Nederland en veel van de landen om ons heen heeft het volk de macht én vrijheid om hun leiders te kiezen, maar dat is niet overal in de wereld het geval. In veel landen zijn er andere machthebbers en leiders die zelf de dienst uitmaken en het land besturen. Zij bepalen de regels en daarmee hebben wij de vrijheid van hun volk in handen.

Hoe krijg je macht? En hoe houd je die macht vast? Hoe houd je de balans tussen vrijheid en macht? En belangrijker nog, wat is jouw eigen verantwoordelijkheid in het politieke spel?

*Bevrijding! Vrijheid! De tirannie is dood!
Schiet op, verkondig het,
schreeuw het door de straten.
Naar het openbare spreekgestoelte
en verkondig luid:
bevrijding, vrijheid, algemeen stemrecht!*

~ (Cinna & Cassius, Julius Caesar)

Beste docent,

Welkom bij ITA Academy! Voor je ligt de lesbrief bij de voorstelling/televisieserie Romeinse Tragedies. Het zijn veel opdrachten, bedacht bij een lange voorstelling. Aan jou dan ook de vrijheid om deze opdrachten te gebruiken voor je eigen les: kies zelf welke opdrachten je wel en niet doet en wanneer. De lesbrief zoals hij nu is, met alle opdrachten, heeft een logische opbouw bestaande uit drie delen: **macht verwerven, behouden en verliezen.**

Onze suggestie is om, in het geval van de zaalvoorstelling, opdracht 1 t/m 3 te doen vóór het kijken van de voorstelling en daarna een selectie te maken van de opdrachten na afloop. Bij de televisieserie raden wij aan om elke 2 afleveringen 1 opdracht te doen: afhankelijk van de beschikbare tijd een grote of kleinere.

In ieder geval erg veel kijk- en lesplezier!

Groeten, ITA Academy

Macht verwerven

Aan de macht komen is niet makkelijk. Je moet een achterban krijgen die jou macht en invloed kan geven. Macht krijgen vereist hard werken en veel geduld, maar als je eenmaal aan de macht bent, dan heb je het voor het zeggen. Hoe krijg je macht?

Opdracht 1**Doe**

Je kent vast wel de uitspraak: “boven op de apenrots”. Meestal wordt daarmee bedoeld dat iemand het voor het zeggen heeft binnen de groep. Als je boven op de apenrots staat, dan ben je de leider. Hoe zit dat bij jullie in de klas?

Stap 1

Stel dat jullie allemaal apen zijn en dat zich in het klaslokaal een apenrots bevindt. Boven op de apenrots staat de aap die de grootste mond heeft – diegene die vaak het hardste roept en er als eerste iets van vindt. Hoe ziet jullie apenrots

eruit? Maak in de klas die apenrots. Gebruik tafels, stoelen en alles wat je kunt vinden om die apenrots te bouwen. (als dit niet mogelijk is vanwege de Coronamaatregelen, bespreek dan met elkaar wat de top-5 is) Op de apenrots is maar plek voor 5 apen, de andere apen staan aan de voet van de rots.

Stap 2

Nu maken jullie een nieuwe apenrots. Dit is de apenrots van de hardste werkers. Wie staan er op deze apenrots?

Stap 3

Maak een nieuwe apenrots. Nu zitten boven op de apenrots de apen met de meeste overtuigingskracht.

Stap 4

Maak een nieuwe apenrots. Nu zitten boven op de apenrots de apen die het meest bedachtzaam zijn - dus die geduld hebben en die eerst denken en dan doen.

Stap 5

Maak voor een laatste keer een apenrots. Nu zit boven op de apenrots de aap die het meest betrouwbaar is.

Denk

Wat heb je het meeste nodig om machtig te kunnen zijn? Zet de volgende punten op volgorde van belangrijkheid:

- Een grote mond hebben
- Een harde werker zijn
- Bedachtzaam zijn
- Overtuigend zijn
- Betrouwbaar zijn

Komt jouw volgorde overeen met klasgenoten?

Denk

Bij de vorige opdracht heb je een volgorde gemaakt van eigenschappen die jij het meest belangrijk vindt om machtig te kunnen zijn. Maak nu een volgorde met deze eigenschappen, met op

1 de eigenschap die het belangrijkste is om een goede leider te kunnen zijn.

Komt deze volgorde overeen met de volgorde van eigenschappen die nodig zijn om machtig te zijn? Zo nee, wat is het verschil?

Denk

Bekijk de eigenschap die je op 1 hebt gezet en denk terug aan de persoon die bij de apenrots van die eigenschap bovenaan de top stond. Zou dit de beste leider van de klas zijn? Waarom wel of waarom niet?

Doe

Vergelijk in de klas welke eigenschappen jullie samen het belangrijkste vinden. Maak hieruit een top 3. De klasgenoten die het plekje bovenaan die drie apenrotsen bekleedden, krijgen in de volgende opdracht een belangrijke rol!

Opdracht 2

Doe

Stel jullie zijn een nieuwe politieke partij die de komende verkiezingen mee gaat doen aan de Tweede Kamerverkiezingen. Echter, jullie hebben nog geen lijsttrekker. Die moeten de leden van de partij kiezen. Dat gaat als volgt:

Iedereen in de klas is lid van de politieke partij (jullie zijn nu de leden) en mag diens stem uitbrengen op de lijsttrekker die diegene het meest geschikt acht.

Stap 1

Eerst moeten 'de leden' 3 geschikte lijsttrekkerskandidaten naar voren schuiven. Jullie hebben zelf gekozen welke eigenschappen jullie belangrijk vinden in een leider, en hier klasgenoten aan gekoppeld via de apenrots. De drie klasgenoten die bij die

opdracht bovenaan de top 3 apenrotsen stonden, zijn jullie nieuwe lijsttrekkers.

Stap 2

Nu begint de interne verkiezingsstrijd. De drie kandidaten gaan strijden om de stem van de leden. Elke kandidaat-lijsttrekker krijgt een specialiteit, die het beste past bij de apenrots waar zij bovenaan stonden. Dit kan de docent verdelen, of jullie zelf democratisch besluiten. De specialiteiten zijn:

- **Vertrouwen**
- **Strategie**
- **Idealen**

De drie kandidaten gaan alle drie een speech in elkaar zetten, zij krijgen hiervoor 5 minuten presentatietijd. **Iedere kandidaat heeft, vanwege diens specialiteit, een geheime kracht!**

- **Vertrouwen:** deze kandidaat weet hoe die het vertrouwen van mensen weet te winnen. De kandidaat durft zich kwetsbaar op te stellen en is kritisch op zichzelf en belooft geen dingen die diegene niet waar kan maken. Daarom mag deze kandidaat voorafgaand aan de interne verkiezingen aan 5 leden zijn speech pitchen. De leden geven de kandidaat daarna tips om de speech te verbeteren voor het *moment suprême*.
- **Strategie:** politiek is een strategisch spel en die strategie bezit deze kandidaat als geen ander. Voorafgaand aan de verkiezingen mag deze kandidaat-lijsttrekker, 3 leden vragen voor diens campagneteam. Met dit campagneteam verzint de kandidaat hoe die de verkiezingen wil aanpakken, zodat de kandidaat dat tijdens de strijd aan de leden kan vertellen. Ook gaat zijn campagneteam veel klappen en juichen tijdens zijn speech (andere leden beïnvloeden is ook strategie!)

- **Idealen:** de kandidaat met als specialiteit diens idealisme is erg geïnteresseerd in wat de leden belangrijke thema's vinden waarmee deze kandidaat mee aan de slag gaat tijdens de verkiezingen. Deze kandidaat mag 5 leden ondervragen om op die manier meer te weten te komen over wat zij belangrijk vinden. Dit kan de kandidaat meenemen in diens speech.

Stap 4

De strijd begint! De drie kandidaten krijgen ieder 5 minuten om de leden ervan te overtuigen om op hen te stemmen. Na de speeches brengen alle leden hun stem uit op de kandidaten. Dit doe je door de naam van de kandidaat op een briefje te schrijven en hem in te leveren bij de docent. De docent telt alle stemmen. Wie heeft er gewonnen?

Denk

Tijdens de interne lijsttrekkersverkiezingen zijn jullie verschillende eigenschappen van leiderschap tegengekomen, maar welke vinden jullie het belangrijkste? Maak een top 3, met op 1 de eigenschap die je het belangrijkste vindt:

- Vertrouwen
- Strategie
- Idealen

Denk: lijsttrekkerskandidaat

Tijdens de campagne heb je je best gedaan om de stem van de leden te winnen. Welke middelen heb je ingezet om dit voor elkaar te krijgen? Gebruik je één van deze middelen ook weleens in je eigen leven? Zo ja, welke dan en op welke manier?

Denk: partijlid

Tijdens de campagne mocht jij de keuze maken voor de meest geschikte lijsttrekker. Uiteindelijk heb jij je keuze gemaakt. Hoe ben je tot die keuze gekomen? Heb je in jouw leven weleens eerder een keuze gemaakt om diezelfde reden? Zo ja, wanneer?

Denk

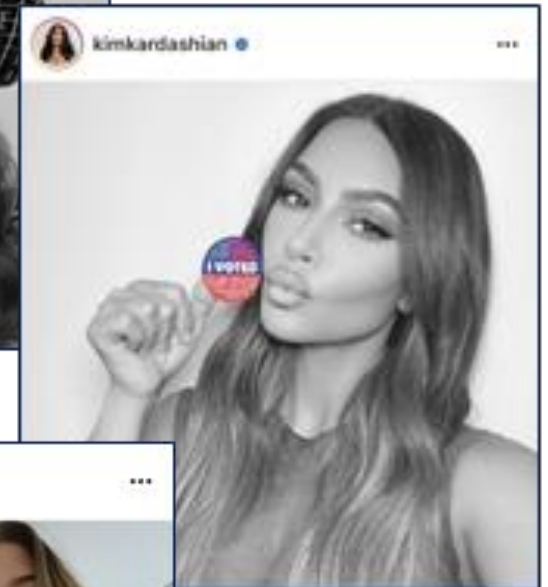
Wie speelt de belangrijkste rol in het proces van het verwerven van macht: de potentiële leider of de volger?

Opdracht 3

Vroeger was het vaak duidelijk: de koning had de macht en de rest volgde zijn bevelen op. Tegenwoordig zit het veel ingewikkelder in elkaar. Er zijn formele leiders, zoals minister-presidenten, maar dankzij social media zijn er ook steeds meer informele leiders. Cristiano Ronaldo heeft 261 miljoen volgers. Dat is bijna twee keer meer dan het aantal Amerikanen dat tijdens de afgelopen verkiezingen heeft gestemd. De logische vervolgvraag is dus: wie zijn anno 2021 de leiders van de wereld?

Denk

Wie heeft er meer macht? Mark Rutte of een influencer op Instagram met 17 miljoen volgers?

Maak

Als celebrity kun je ook veel macht hebben via social media. Beyonce, Kim Kardashian, Lady Gaga en Hailey Bieber gebruiken hun Instagram-account ook om invloed uit te oefenen op de inwoners van Amerika. Ze laten op deze foto's zien dat ze gestemd hebben voor de nieuwe president van Amerika. Dit doen ze omdat ze anderen willen aansporen om ook te gaan stemmen.

Tijdens de laatste verkiezingen is er een recordaantal stemmen uitgebracht.

Stel dat je morgen wakker wordt met 10 miljoen volgers op je Instagram account. Wat zou je eerstvolgende post zijn? Teken in de bijlage de foto die je zou willen plaatsen en schrijf het onderschrift erbij.

Denk

Is 'influencen' hetzelfde als leiden?

Macht behouden

Als je eenmaal aan de macht bent, dan kom je voor twee grote uitdagingen staan. De eerste is dat je jouw macht verantwoordelijk gebruikt: de tweede uitdaging is dat je jouw macht behoudt. Hoe ga je dat doen?

Opdracht 4**Denk**

Mark Rutte is al 10 jaar de Minister-president van het land. Al 10 jaar is zijn VVD bij de verkiezingen de grootste partij. Ondanks dat hij ook fouten heeft gemaakt, staat hij ook deze keer weer torenhoog in de peilingen van de Tweede Kamerverkiezingen. Hoe komt het volgens jou dat Rutte zo hoog staat? Wat maakt hem een goede leider? Of waarom denk je dat mensen op hem blijven stemmen? Probeer je antwoord te koppelen aan eigenschappen van Mark Rutte, die je hebt opgemerkt. Kijk voor inspiratie een filmpje van een Tweede Kamer debat op YouTube, eventueel gekoppeld aan een politieke gebeurtenis die jullie interessant vinden.

Denk

Kijk naar je lijstje eigenschappen van Mark Rutte die hem tot een leider maken waar mensen vertrouwen in hebben. Heb je één van die eigenschappen zelf ook? Of heb je deze zelf weleens toegepast? Wanneer? En wat had dit voor een effect?

Denk

Wie vind jij een goede leider in jouw omgeving en waarom?

Denk

Wie speelt de belangrijkste rol in het proces van het behouden van macht: de leider of de volger?

Opdracht 5

Denk

Herinner je de opdracht over de apenrots nog?
Stel dat van de voorstelling *Romeinse Tragedies* ook een apenrots wordt gemaakt.
Welke positie hebben de volgende personages dan op die apenrots? Bespreek je antwoord met jouw klasgenoten.
(pas lijst personages aan ahv. moment van maken)

- Coriolanus
- Aufidius
- Cassius
- Julius Caesar
- Calpurnia, vrouw van Caesar
- Brutus
- Marcus Antonius
- Cleopatra
- Octavius

Denk

Wat is belangrijker bij het behouden van macht?
Zet op volgorde:

- Standvastig zijn
- Een achterban hebben
- Inspelen op actuele behoeftes

Macht verliezen

Aan alle macht komt een einde. Of je nou zelf aftreedt, wordt afgezet of komt te overlijden; macht is eindig. Maar hoe ga je daarmee om? En hoe zorg je ervoor dat het afstaan van de macht zo goed mogelijk verloopt?

Opdracht 9

Gelukkig staat de democratie in Nederland momenteel als een huis. Echter, het is wel belangrijk dat we dat zo houden en blijven strijden voor die democratie. Elke vier jaar krijgen we daar weer de kans voor: dan zijn namelijk de Tweede Kamerverkiezingen. Een feestdag van de democratie, want dan mag elke Nederlander diens stem uitbrengen.

Doe

Ga naar de volgende website: [Tweede Kamerverkiezingen 2021 \(stemwijzer.nl\)](https://www.stemwijzer.nl)

Vul de stemwijzer in (dit hoeft niet per se in de les, maar kan ook thuis). Bespreek jouw uitslag met jouw ouders. Op welke partij gaan zij stemmen? Misschien leidt dit tot een pittige discussie aan de eettafel, maar dat maakt het juist interessant!

Doe

Houd een verkiezing in de klas. Netzoals bij de lijsttrekker-opdracht, gaan jullie stemmen: ditmaal op de partijen die in Nederland verkiesbaar zijn. Breng je stem uit op een blaadje en lever deze in bij de docent, die de stemmen telt. Welke partij zou bij jullie de meerderheid van de zetels bemachtigen?

Denk

Is jullie uitslag voorspellend voor de toekomst van Nederland? Hoe zien jullie het politieke landschap veranderen als jullie mogen stemmen? Bespreek het in de klas.

Opdracht 10

Doe

Hiernaast staan twee afbeeldingen van mensen die veel invloed hebben, ondanks hun relatief jonge leeftijd. Deze twee personen zijn voorbeelden van mensen die de macht naar zich toe hebben getrokken, die gebruik maken van de vrijheid van meningsuiting en die daardoor een flinke achterban op hebben gebouwd: Greta Thunberg, milieuactiviste en Tim Hofman wie onder andere programmamaker en presentator is bij BNNVara.

Net als Greta Thunberg en Tim Hofman heb jij macht. Als je een goed idee hebt, je de juiste wegen kent en als je vol zit met passie dan kun jij dingen veranderen. Is dat niet waar macht om zou moeten draaien? Het veranderen van de wereld om hem voor iedereen een stukje mooier te maken?

Stap 1

Bedenk wat jullie graag veranderd zouden zien in Nederland.

Stap 2

Bedenk wat er nodig is om dat daadwerkelijk aan te passen.

Stap 3

Schrijf een stappenplan waarin staat wat er nodig is om die verandering in gang te zetten. Maak daarvoor ook een taakverdeling: wie gaat wat doen?

Stap 4

Presenteer jouw stappenplan aan je klasgenoten. Raken zij ook geïnspireerd?

Stap 5

Nu niet gelijk gaan zitten en het behandelen als een schoolopdracht. Dit is echt. Als je iets wilt veranderen, dan moet je JIJ daarmee beginnen. Je moet je uiteraard niet gedwongen voelen, maar vraag jezelf eens af: vind ik dit echt belangrijk? Wil ik hiervoor strijden? Als het antwoord ja is, ga ervoor en begin! Vraag anderen om hulp, wees brutaal en je zult merken dat je meer macht hebt dan je denkt.

Pak die macht, pak je verantwoordelijkheid!